

**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACISI OLIY VA ЎRTA MAHSUS TABLIM
VAZIRLIGI
MINISTERTVO VYSHEGO I SREDNEGO SPEЦИАЛЬНОГО
OBRAZOVANIYA RESPUBLIKI UZBEKISTAN**

**ТАШКЕНТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ

**ЎЗБЕКИСТОНДА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА
МЕНЕЖМЕНТ ВА КОРПОРАТИВ БОШҚАРУВНИНГ АҲАМИЯТИ**

халқаро илмий-амалий конференцияси маъруза тезислари тўплами

**Ўзбекистон, Тошкент ш.,
2020 йил 20 май**

BOSHQARUV JARAYONI VA RAQAMLI IQTISODIYOT

Boshqaruv ta'lim-tarbiyaviy jarayonlarda va ta'lim tizimida ta'lim ishtirokchilari ustidan nazoratni amalga oshirishning omillari sifatida e'tirof etilib, har qanday jamiyatga xos bo'lgan, hayot va turmush zaruratidan kelib chiqadigan faoliyatdir. Bozor iqtisodiyoti sharoitida bu faoliyat mohiyati yanada takomillasha boradi. Shuni ta'kidlash kerakki, «menejment» ma'nosi «boshqaruv» atamasiga qaraganda ancha tor. Masalan: mashina, dastgoh texnologik liniyalarini boshqarishi mumkin, bu esa muhandis va texnologlarning vazifasiga kiradi. Menejment esa ayni firmaning ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni boshqarishni anglatadi.

Shunga muvofiq tarzda boshqarishning ham bitta asosiy yo'nalishi mavjuddir. Eng asosiysi, *iqtisodiy boshqaruvdir*. Chunki iqtisod – moddiy ishlab chiqarish jamiyat hayoti va taraqqiyotining negizini tashkil etadi. Respublikamiz mustaqillikka erishgan hozirgi davrda iqtisodni boshqarishga jiddiy e'tibor berilayotgani bejiz emas. Milliy tiklanish iqtisodni qayta qurishdan boshlanadi. Iqtisodiy jihatdan O'zbekistonning rivojlangan mamlakatlarga yetib olishi iqtisodiy boshqaruvning to'g'ri yo'lga qo'yilishi bilan chambarchas bog'liqdir¹¹.

Ijtimoiy-siyosiy boshqaruv kishilarning turli jamoalari (ijtimoiy guruhlar, millatlar, jamoalar va b.) o'rtasidagi munosabatlarni boshqarishdir. Boshqaruvning bu turining asosiy mohiyati turli guruhlar ittifoqini yanada mustahkamlash va taraqqiy ettirishdan iborat. Mehnat jamoalarining ijtimoiy rivojlanishida boshqarish kata ahamiyat kasb etadi. Chunki barcha ishimiz va rejalarimiz taqdiri ko'p jihatdan jamoa munosabatlarining takomillashuv darajasiga, "ijtimoiy mikroiklim"ning sog'lom bo'lishiga bog'liqdir. Shu jihatdan bu turdagi boshqaruvdan ko'zlangan maqsad davlat boshqaruvini takomillashtirib, raqamli iqtisodiyotdagi ro'lini oshirishdan iboratdir.

Dunyo hamjamiyatida ro'y berayotgan bunday jadal o'zgarishlar va raqobatning keskinlashuvi jarayonida innovatsiyalar va raqamli texnologiyalarni keng joriy etmasdan turib, yaqin va uzoq kelajakda mamlakatimiz iqtisodiyotini barqaror rivojlantirish, uning raqobatdoshligini ta'minlay olmasligimiz ayni haqiqat bo'lib, bu esa, o'z navbatida, ilmiy va amaliy harakatlarni kuchaytirishni talab etadi.

Raqamli iqtisodiyot jarayonlarni tahlil qilish natijalaridan foydalanish va katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlash asosida turli xildagi ishlab chiqarishlar, texnologiyalar, asbob-uskunalar, tovar va xizmatlarni saqlash, sotish va yetkazib berish samaradorligini jiddiy ravishda oshirishga imkon beradigan, raqamli ko'rinishdagi ma'lumotlar asosiy ishlab chiqarish omili hisoblangan faoliyatdir¹².

Bu borada, so'nggi yillarda milliy iqtisodiyotimizni tubdan modernizatsiya qilish bo'yicha olib borilayotgan keng qamrovli islohotlar doirasida mamlakatimiz ijtimoiy-iqtisodiy hayoti va davlat boshqaruvi tizimiga raqamli texnologiyalarni joriy etish borasida qator chora-tadbirlar amalga oshirildi. Xususan, O'zbekiston

¹¹ Obidov O. Korxonalarda boshqaruv faoliyati asoslari. – T.: O'zbekiston, 1995.

¹² Балтабаева Г.Р. Рақамли иқтисодиётда блокчейн технологиялар. – Т.: ТМИ: Иқтисод-молия, 2019.

Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasida raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 2018-yil 3-iyuldagi PQ-3832-sonli qarori qabul qilinishi raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishda muhim qadam bo‘lib, mamlakatimizda raqamli iqtisodiyotni yanada rivojlantirish bo‘yicha qator ishlarni belgilab berdi.¹³ Umuman olganda, raqamli iqtisodiyotda boshqaruvning o‘rni muhim ahamiyatga ega. Chunki ma’lum bir faoliyatni amalga oshirishdan oldin o‘sha faoliyatni boshqarish negiziga ahamiyat qaratish lozim bo‘ladi.

Xulosa o‘rnida aytish joizki, insoniyat taraqqiyotining hozirgi davri va yaqin istiqbolida iqtisodiyot tarmoqlari, ijtimoiy soha va davlat boshqaruvi tizimining sifat jihatdan rivojlanishi raqamli texnologiyalarni keng joriy etish bilan bevosita bog‘liq bo‘lib bormoqda. Mamlakatimiz taraqqiyotining istiqboli ham raqamli iqtisodiyot rivojlanishi va raqamli texnologiyalarning qamrov darajasiga tayanadi.

*К.Ш. Анварходжаева, магистрантка,
ТГЭУ*

РОЛЬ МЕНЕДЖМЕНТА В ОРГАНИЗАЦИИ В КОНТЕКСТЕ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

В настоящее время быстро развивается рынок новых ИТ-технологий, которые используются для управления предприятиями самого различного профиля, с разнообразными организационными структурами управления, с разной численностью работающих.

Новая экономика требует менеджеров, которые чувствуют себя уверенно с новыми информационными технологиями и их компонентами. Поэтому, чтобы правильно оценить угрозы и возможности в окружающей среде фирмы должны выполнить постановку задачи, установить обратную связь, при необходимости изменить условия, получить варианты решений, сделать оценку эффективности полученных решений, выбрать оптимальный (или квазиоптимальный) вариант и оптимальным образом реализовать свою идею.

Менеджеры должны определять эффективность информационной технологии, осуществлять выбор функций, подлежащих автоматизации и возможно делегировать часть функций, передавая их на аутсорсинг.

Функции по осуществлению управления организацией связаны с переработкой полученной информации. У менеджмента много функций, а именно планирование, учет, анализ, контроль, регулирование, прогнозирование и т.д. В современной организации управление все больше зависит от информационной поддержки, которая может быть и основным видом деятельности. Ученые, применяя системный подход, а именно, переходя от общего к частностям и наоборот, дают разные трактовки функциям организации.

В современных условиях цифровизации экономики функции информационного менеджмента стали играть важную роль и в достижении

¹³ O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 3-iyuldagi PQ-3832-sonli “O‘zbekiston Respublikasida raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori.